

BILTEN-GLASNIK ŽIVILSKEGA KOMBINATA ŽITO

LJUBLJANA, AVGUST 1971

LETO VI — IZREDNA ŠTEVILKA

V premislek in skupno v akcijo!

Zares ironija! Letos je pšenica obrodila tako, kot še nikoli, poroča dnevno časopisje in ob tem dodaja, da »pridelek je, denarja pa ni«. Po prvih ocenah strokovnjakov smo v Jugoslaviji pridelali tokrat nad 5 milijonov ton pšenice, kar je glede na hektarski donos za 30 odstotkov več kot lani. Trdijo, da bo letos celo 300.000 ton presežka nad našimi lastnimi potrebami.

In vendar hkrati ugotavljamo, da je nastal v žitarskih predelovalnih podjetjih, predvsem v mlinarstvu, velik preplah! Ni zagotovljenih zalog žita, primanjkovalo bo moke — vse tako kaže. Vsaj trenutni položaj je tak, kot jasno in nedvoumno dokazujejo ugotovitve.

Za odkup žitaric primanjkujejo finančna sredstva. Nima jih zvezna direkcija za rezervo, nimajo jih pa prav tako žitno predelovalna podjetja, vsaj v Sloveniji ne.

Pa zakaj ni finančnih sredstev? Nobena skrivnost ni, da cene žitu rastejo, podjetja pa niti sedaj, ko je žetev končana in že poteka odkup, nimajo zagotovljenih potrebnih sredstev za odkup, še manj pa so bila ta sredstva zagotovljena v aprilu, ko bi morala žitno predelovalna podjetja odkupnim podjetjem oziroma pridelovalcem žita plačati predujme, nakar bi lahko sklepala ustrezne odkupne pogodbe.

Zaradi takšnega nerazumevanja družbe in odgovornih forumov kot tudi bank — ki denarja »enostavno nimajo« — smo zašli v slepo ulico, v labirint problemov glede odku-

pa žita, njegove predelave in seveda tudi glede peke kruha. S tem so prav žitna predelovalna podjetja, predvsem v Sloveniji, postavljena pred neposredno odgovornost v od-

nosu do kupcev, torej do širokih delovnih množic, čeprav tega niso sama niti najmanj kriva.

Zatorej čutimo dolžnost, da o nastalem položaju kar se da podrobno in brez zakrivanja resničnih dejstev obvestimo tako naš delovni kolektiv, kot široko javnost in vse tiste odgovorne oblastvene forume, ki bi morali že zdavnaj poprej in bodo morali vsaj v bližnji prihodnosti nujno ukrepati.

O potrebnosti podrobne informacije delovnemu kolektivu in javnosti v izredni številki Glasnika je sprejel ustrezen sklep delavski svet kombinata. Zato vam, dragi bralci, potrebno in v kar najbolj poljudni obliki podano gradivo tudi posredujemo. Naš namen in želja sta namreč ta, da kot neposredni prvi proizvajalci in samoupravljalci v širšem krogu problematiko dodobra spoznate, pa ob tem tudi sodelujete, morda s pobudami ali predlogi, saj je ta položaj, v katerem smo se znašli, vsekakor aktualna zadeva za nas vse.

ostali mlini pa so še komaj rentabilni.

Naslednja stvar, ki je zelo prizadela Slovenijo, je, da še vedno nimamo odobrenih kreditov za odkup pšenice. Vendar pa Ljubljanska banka še nima sredstev ne glede na to, da je za pšenico dan na razpolago reeskont, torej da za vsak kilogram odkupljene pšenice dobimo 50% zveznega kredita, ostalih 50% pa plača poslovna banka.

Glede kreditiranja smo imeli obširne razprave v Beogradu, kjer smo jasno nakazali svoja stališča in mislim, da bodo v zvezi s tem izšli določeni ukrepi za olajšave pri nakupu pšenice. Ne glede na to pa, če mi nimamo svojega deleža za odkup pšenice, ne moremo pričakovati niti zveznega kredita. Ljubljanska banka, ki kreditira štiri žitarska podjetja, ni dala na razpolago sredstev za odkup pšenice nobenemu od teh podjetij. Mi smo te dni prejeli obvestilo, da ima na razpolago nekaj sredstev podružnica Ljubljanske banke v Novem Sadu. Kljub vsem številnim razgovorom v banki pa kredita nismo prejeli, ker denarja ni, in tako nismo danes, ko je žetev zaključena, odkupili še niti 35% potrebne pšenice.

na 0,70 din obenem s paritetno v Novem Sadu ter odobril stroške predelave na 0,25 din. Kolikor pa je znano, teh povišanih stroškov ni odobril. Poleg tega imajo naši mlini do skrajnosti napet izplen belih mok in tu ne moremo iskati nobene možnosti. V letošnjem letu so ukinjene tudi ugodnosti pri obrestih za kredit za nakup pšenice in tako bomo morali letos plačevati 8% obresti. Povečali so se tudi stroški prevoza. Če vsem tem povišanim stroškom prištejemo še tako visoke cene za nakup pšenice, potem lahko ugotovimo, da bodo naši mlini mleli pšenico s čisto izgubo.

Sedaj proizvajamo v naših mlinih tudi moko tipa 600, pri čemer pa izgubljammo velik del sredstev.

Ugotavljamo tudi, da so zelo narasli stroški polnjenja moke v vrečke, poleg tega pa vsako leto narašča prodaja zavite moke v 1, 2 in 5 kg vrečkah. Embalaža se je podražila in torej razumljivo, da imamo tudi pri polnjenju vrečk precejšnjo izgubo.

Pri mokah, ki jih kupujemo v Vojvodini za preprodajo, imamo le 0,05 din popusta, kar pa še daleč ne pokrije naših stroškov.

Torej ugotavljamo, da mnogo dejavnikov prinaša izgubo mlinski industriji, ki je ta ne bo mogla več prenašati. Zato se moramo odločiti za ukrepe, ki naj vsaj deloma omilijo težko stanje v mlinarstvu. Predlagam torej, naj se omeji nabava moke iz drugih republik za preprodajo; mlinom naj se določi takšna izmeljava, ki bo najugodnejša; moke, ki prinašajo izgubo, naj se izločijo iz proizvodnje; pogovoriti se je treba, kako bo z moko T 600. Mislim, da takšne ukrepe lahko sprejmemo, kajti drugega izhoda ni. Mi smo ukrenili pri naših republikah in pri zveznih organih vse, kar je bilo v naši moči, vendar rezultatov ni. ZIS je menda na svoji seji odobril le regres za zagotovljeno ceno pšenice in povišal cene otrobom, vse ostalo pa je pustil nerešeno in ob taki rešitvi bi mlinska industrija začela propadati.

Prav tako je pereče in nerešeno vprašanje ostalih žitaric. V najugodnejšem položaju je edino rž. Cena koruze je 1,60 din, medtem ko Konec na 2. strani

Delavski svet kombinata meni

Vsekakor je najaktualnejša vsebina seje delavskega sveta kombinata, ki je bila v četrtek, 29. julija, in je bila njena osrednja točka obravnava nastalega položaja, ki, kot smo že v uvodu povedali, vsekakor ni rožnat.

Za osnovo razprave je služilo poročilo komercialne službe, ki opozarja na zaostrene probleme v zvezi z odkupom žita in navaža tudi nove cene pridelkov. Poročilo je zvenelo v nujen poziv, da je potrebna takojšnja korektura cen predelanim in končnim proizvodom. Zaradi tega naj bi DSK takoj začel z določenimi ukrepi.

Dodatno k poročilu in k pojasnilom komercialnega direktorja je podal obširno pojasnilo glavni direktor:

Podano poročilo komercialne službe bi še dopolnil, ker menim, da ta problematika ni še dovolj jasno prikazana; z novo zagotovljeno ceno pšenice je prešla namreč v kritično stopnjo celotna mlinska industrija. Rentabilnost v mlinski industriji je začela upadati ob uveljavitvi reforme, zaostrovala se je vsa leta, sedaj pa prehajamo v najbolj kritično obdobje. Vzrok temu pa je velika podražitev surovin in praktično zadrževanje cen izdelkov na ravni, določeni ob reformi.

Zaloge, s katerimi smo prešli iz ene letine v drugo, so bile minimalne in nam je že tedaj morala pomagati zvezna direkcija. Torej smo v novo letino prešli brez zaloga, problematičen pa je tudi odkup pšenice iz nove letine, saj je na trgu več povpraševanja kot ponudbe. Sicer je pridelalek pšenice letos izjemen za jugoslovanske razmere, vendar pa moramoupoštevat, da se je močno povečala tudi poraba mok, tako da tudi izredna letina ne bo mogla pokriti vseh jugoslovanskih potreb in

bo gotovo potreben tudi uvoz.

Omenim pa naj, da bi morala zvezna direkcija poseči na tržišče s svojimi rezervami tedaj, ko grede cene nad normalne okvire. Letos pa direkcija tega ni storila, ampak je pustila to nevdržno naraščanje cen pšenici, ki je danes tudi po 0,11 din nad zagotovljeno ceno. Pri tem pa se velja vprašati, kaj to pomeni za mlinsko industrijo?

Naslednja nepravilnost je tudi, da država ni posredovala pri ceni koruze, zaradi česar je šla ogromna količina pšenice v predelavo za krmila, ne glede na to, da pšenica nima takšne hranilne vrednosti za živilno kot koruza, vendar je bila cenejša kot koruza. Zaradi tega pa se je cena pšenici zelo povečala.

Ugotavljamo torej, da je letos silno zaskrbljujoče leto za mlinsko industrijo, da je pri mlinarstvu ostanekdohodka močno padel, oziroma je domžalska mlinska industrija že v pasivi,

Delavski svet kombinata meni

Nadaljevanje s 1. strani
so prodajne cene koruznih izdelkov nižje. Trenutno nas pri koruzi rešuje to, da je zelo kvalitetna. Ko pa bo ta zaloga pošla in če ne bo drugih rešitev, bomo primorani prenehati s predelavo koruze. Prav tako sploh še ne vemo, kaj bomo storili pri predelavi ječmena v ovsene kosmiče in ješprenj.

Takšno je torej stanje v mlinski industriji: da v tem času še vedno nimamo nakupljene potrebne pšenice, ker nismo dobili kreditov, po drugi strani pa se je cena pšenice zelo povečala, kar je povzročilo izgubo v mlinski industriji. Za rešitev stanja smo naredili vse potrebne korake, vendar nismo dosegli pozitivnih rezultatov; čeprav nam vsi priznavajo težave, pa kljub temu cen moke in drugih izdelkov ne smemo povečati. Mi pa se na koncu lahko samo še sprašujemo, kaj narediti?

V razpravi po poročilu in uvodnih besedah glavnega direktorja so bili nakazani vsi problemi in predlagani tudi določeni ukrepi:

● — Vsi materiali, ki so bili izdelani o tej problematiki, kažejo, da se je močno povečala nabavna cena ter da se je dvignila raven paritete. Povečalo se je tudi število ponudnikov, ki plačujejo višino cene od zagotovljene. Pri tem stanju bi mlinska industrija potrebovala regres v višini 30,9 din na kg za normalno poslovanje, odoben pa je le regres za pokritje razlike zagotovljenih cen pšenice. Odprto pa je ostalo vprašanje podražitve pšenice nad zagotovljeno ceno ter odprto tudi vprašanje stroškov predelave.

● — Polnjenje moke v 1, 2 in 5 kg vrečke nas po prečno stane od 0,10 do 0,12 din brez stroškov embalaže. Če pa prištejemo še te stroške, se povzraha cena 1 kg polnjene moke za 0,23 — 0,26 din, mi pa dobimo povrnjenih le 0,12 din. Trenutno imamo na razpolago še nekaj embalaže po stari ceni in tako izgubljam pri 1 kg polnjene moke 0,08 din.

Vendar pa je stanje na trgu takšno, da bi težko šli v bolj drastične ukrepe ter ukinili ponudbo v vrečke polnjene moke, ker moramo računati na močno konkurenco. Morda bi lahko le omejili količine polnjene moke.

● — Akumulacija v pekarstvu prav tako stalno drsi navzdol. Polletni obračun dohodka pa zaradi ustreznih premikov v sestavi proizvodnje kaže ostanek dohodka v poprečju 0,11 din pri kg. Vendar pa ta dohodek pada iz meseca v mesec. Poseben status imata pekarna Šmartinska, kjer ima ogromen delež pecivo, in pekarna Kranj, ki je bila rekonstruirana iz lastnih sredstev in tako ni obremenjena z anuitetami in obrestmi za ta sredstva. Ostale pekarnice pa so dosegle

ostanek dohodka od 0,02 do 0,04 din na kg. To pa že pomeni opozorilo za spremembo cen. Akcijo bomo morali izvesti prek republiškega zavoda za cene za tiste občine, ki so dale pooblastilo zavodu, druge pa bo treba akcijo izvajati pri vsaki občini posebej.

Poleg tega bo potrebno v pekarstvu začeti s prehajanjem na proizvodnjo manjših kosov, vendar pa je ob porastu življenjskih stroškov vprašanje, če bo to mogoče.

● — Vsem je torej jasno, da je današnja žitna problematika nenormalna, zato naj bi sprejeli določene ukrepe, ki jih lahko sami sprejmemo. Določene ukrepe lahko sprejmemo danes, tako glede popustov, prevoza ter o omejitvi nakupa moke iz drugih republik, ker te sklepe lahko sami izvedemo. Celotnega položaja, v katerem se je znašla mlinska industrija, pa naš DSK ne more rešiti. Resno se vsekakor sprašujemo, ali naj bi v celotni mlinarski industriji proizvajali še naprej, in to z zgubo, kar bo močno odjeknilo med delavci v naših drugih dejavnostih, saj vemo, če je ena enota v pasivi brez svoja krivde, jo morajo reševati druge enote.

● — Mi že danes nimamo ravno najvišjih osebnih dohodkov. Zato moramo v naši akciji preiti na ostrejšo mere, kajti mi kot predstavniki kombinata razpravljamo o težavah, ne vemo pa, kako bodo delavci reagirali tedaj, ko bodo njihovi OD okrnjeni. Zato postavljamo pred DSK z vso odgovornostjo vprašanje, kaj ukreniti, da pridemo iz tega silno težkega položaja, v katerem nismo zašli po lastni krivdi.

● — Odločiti se tudi moramo, ali bomo tiho potrpeali in zniževali standard naših delavcev, ali pa bomo povedali javnosti, v kakšni krizi smo se znašli brez lastne krivde. Vendar pa, ker imamo vsi delavci v Jugoslaviji enake pravice in dolžnosti, moramo sprejeti določene ukrepe in z ostrejšimi posegi pokazati, da ni samo mlinska industrija dolžna skrbeti za ugoden standard vseh delovnih ljudi. Mi smo v zadnjih letih precej popravili stanje v pekarstvu in mlinarstvu, zato ne bomo dovolili, da bi se spet vračali nazaj.

DSK je po razpravi sprejel naslednje soglasne sklepe:

Poročilo komercialne službe se sprejme na znanje z naslednjim:

- ukinejo naj se vsi popusti pri prodaji mlevskih izdelkov,
- ukinejo naj se vsi popusti pri naših prevozih,
- strokovne službe so dolžne skrbeti, da se pri pšenici doseže najugodnejša meljava, ne glede na to, če bo treba zaradi tega ukiniti proizvodnjo določenih artiklov (moka tip 600, krmilne moke),

- omeji se nabava moke iz drugih republik, ki jo kupujemo za preprodajo, ker pri tem nimamo pokritih prodajnih stroškov,
- strokovne službe se pooblašajo, da v primeru, če pride pri predelavi ostalih žit, koruze, ovs, ječmena — do prevelikih izgub, lahko odločijo o ukinitvi te proizvodnje,
- omeji naj se obseg prodaje zavite moke,
- sprejme se zaokrožitev paritete na 0,10 din ter se ustrezno temu povišajo prodajne cene moke za 0,01 din pri kg.

● — Za tem je glavni direktor predlagal, da je treba, poleg teh konkretnih ukrepov, obvestiti tudi našo javnost, poleg tega pa še nadalje skupno z vsemi jugoslovanskimi žitarskimi

podjetji zahtevati od ZIS, da nam odobri naše zahteve za ureditev stanja mlinske industrije. Poleg tega pa je treba iti v nadaljnje dogovore s slovenskimi žitarskimi podjetji, s katerimi smo že sklenili, da organiziramo v Ljubljani sestanek delavskih svetov vseh slovenskih žitarskih podjetij, na katerega bi povabili tudi predstavnike republiških organov in jim obrazložili stanje, v katerem smo.

Pri tem je treba posvetiti tudi vso skrb našim delavcem ter jih obvestiti s stanju. To je potrebno zlasti zato, če bo nastal problem glede znižanja osebnih dohodkov; zato morajo naši delavci vedeti, da so samoupravni organi in strokovne službe ukrenile vse, vendar se stanje ni ustrezno rešilo.

DSK je zato sprejel soglasno še naslednje sklepe:

- z vsemi jugoslovanskimi žitarskimi podjetji skupaj naj se nadaljuje akcija,

da zvezni izvršni svet odobri naše zahteve;

- v Ljubljani naj se organizira skupna seja delavskih svetov vseh slovenskih žitarskih podjetij, na katere naj bi povabili tudi zastopnike javnosti in jim obrazložiti nastali položaj mlinske industrije;
- uredniški odbor Glasnika naj v sodelovanju z ostalimi strokovnimi službami pripravi in izda izredno številko Glasnika, da bi tako obvestili vse naše delavce o kritičnem položaju. Poleg tega pa naj bi to številko Glasnika poslali tudi vsem republiškim in političnim in drugim organizacijam;
- poslovni odbor kombinata pa naj na svoji seji razpravlja in sklepa o konkretnih spremembah cen za posamezne izdelke, katere lahko sami sprejmemo.

Problematika žitno predelovalne industrije in pekarstva v SRS

Ker se stanje v predelavi žitaric vse bolj zaostruje, je potrebno osvetliti razloge, ki so povzročili, da mlinarstvo in nadaljnje stopnje predelave prihajajo v kritično stanje. Naš namen je podati kratko analizo stanja po sprejetju novih zagotovljenih odkupnih cen za žita, ter posledice, ki izhajajo iz ostalih ukrepov, ki so bili sprejeti od septembra lani dalje. Dosedanji rezultati so neugodni in utegnejo za naše nadaljnje poslovanje v mlinarstvu in pekarstvu imeti težke posledice, v kolikor ne bo družba s primernimi ukrepi pomagala mlinsko predelovalnim podjetjem premostiti nastale težave in urediti pogoje poslovanja. V nadaljevanju tega sestavka nameravamo prikazati probleme pri nabavi in predelavi pšenice, koruze, ječmena, ovs in končnih izdelkov iz teh žit.

PŠENICA

Konec julija letos je ZIS sprejel sklep, da poveča zagotovljeno ceno pšenice za 0,15 din pri kilogramu s tem, da bi se cena pšeničnih mok ne spremenila. Zaradi tega naj bi dobili predelovalci pšenice nadomestilo v višini 0,15 din na kilogram oziroma 0,1875 din pri kilogramu moke (ob 80% meljavi). Istočasno je sprejeta nova ceno otrobov v višini 0,70 din za kilogram franko Novi Sad. Ob uvedbi regresa pa je ZIS mnenja, da ni potrebno spreminjati cen mok, kot tudi ne cen kruha.

Ugotovljamo, da nadome stilo, ki ga je ZIS priznal proizvajalcem, le delno pokriva povečane stroške nabave in predelave pšenice.

Letna predelava pšenice znaša v SRS 150.000 ton, ki jo predelajo predvsem podjetja Žito Ljubljana, Intes Maribor, Mlinotest Ajdovščina, Merx Celje, Elektrolin Lendava ter ostali manjši mlini.

Mlinska industrija SRS nabavlja 85% pšenice v žitrodnih območjih, ostalo odkupi v SRS. Stanje cen odkupa je naslednje:

	Mehka kg	Trda kg
stara zagotovljena cena (ne velja več)	1,05 din	1,15 din
nova zagotovljena cena (od 29. junija 1971)	1,20 din	1,30 din
cena Zvezne direkcije za rezerve (odvisno od meseca prodaje)	1,23—1,33 din	1,33—1,43 din
tržna cena (odkup julij—september)	1,25—1,30 din	1,35—1,40 din

Po novi zagotovljeni ceni pšenice ni moč dobiti, pač zahtevajo proizvajalci pšenice, da jim plačamo 0,05 do 0,10 din pri kilogramu več, kot je zagotovljena cena. Vzrok temu je izredno pomanjkanje ter visoke cene koruze, kot tudi delno pomanjkanje pšenice, kljub rekordni letini.

Cena pšenice pri zvezni direkciji za rezerve pa se že v juliju oblikuje za 0,03 din na kg višje, poleg tega pa priračunava direkcija za vsak mesec vskladiščenja 0,01 din na kg; tako, da je znašala odkupna cena za mehko pšenico v juliju letos 1,24 din za kg, v maju 1972 pa bo znašala 1,33 din za kg. Poleg povečanih nabavnih cen franko prodajalec imamo letos še vrsto drugih podražitev. Povečali so se stroški prevoza, stroški shranjevanja, stroški obresti na kredite za odkup pšenice ter stroški vskladiščenja in izskladiščenja. Tako so se nam povečali stroški nabave pšenice ne samo za 0,15 din za kg, kot je povečana zagotovljena cena, temveč za 0,266 din za kg, v kolikor upoštevamo povečanje vseh naštetih stroškov. Tako znaša cena pšenice franko slovenski mlini 1,47 din za kg mehke pšenice ter 1,57 din za kg trde pšenice.

Kot je že omenjeno, bo mlinska industrija prejela za vsak kg predelane pšenice 0,15 din za kg regresa, čeprav

so stroški nabave pšenice za 0,27 din na kg višji. To bo vsekakor zaostrilo stanje v predelavi, kjer so že tako višji stroški, kot so bili lani.

Poleg povečanih nabavnih stroškov pšenice je letos nastopil izredno težak problem zagotovitve potrebnih sredstev za odkup pšenice. Poslovne banke in Narodna banka Jugoslavije bi morali že v aprilu zagotoviti potrebna kreditna sredstva, vendar smo bili brez njih do konca julija, to je 4 mesece. Zaradi zakasnelega dotoka je propadla vrsta pogodb za odkup pšenice, tako da imamo v avgustu zagotovljenih le 55 do 60% potrebnih količin. Sistemsko je rešen problem kreditiranja sezonskih zalog pšenice, vendar se letos ni dosledno izvajal in nas je privedel v precej kritičen položaj, poleg tega pa bomo morali proizvajalcem plačevati pšenico dražje, ker nismo imeli pravočasno zagotovljenih sredstev. Pri odkupu pšenice iz materialnih rezerv smo imeli prav tako težave, ker nismo dobili kreditov za odkup iz rezerv, ter smo v prehodnem obdobju od maja letos imeli izredno nizke zaloge. Vračilo dolga direkciji za rezerve bo šlo verjetno v celoti v breme naših obratnih sredstev, ki so že tako pičila. Zahtevali smo, da bi morali v kredite za odkup pšenice v prihodnje vključiti ne samo odkup od domačih proizvajalcev, temveč tudi od zvezne direkcije za rezerve, saj za nas izvor pšenice ni bistven.

Konec na 3. strani

Problematika žitno predelovalne industrije in pekarstva v SRS

Nadaljevanje z 2. strani

Letos se je ponovno zaostreno pojavil problem obratnih sredstev zato, ker so vse cene surovin do končnih izdelkov določene s strani zveznih oziroma občinskih organov. Ker proizvajamo nujne življenjske dobrine, ki pomenijo s svojimi nizkimi cenami (moka, kruh) zaščito revnejših potrošnikov, ne moremo govoriti o bistveni akumulaciji, saj je politika vseh pristojnih organov sledila načelu, naj se potrošniku nudijo ti proizvodi po čim nižji ceni, ki pa seveda ne ustreza normalnim ekonomskim merilom poslovanja. Menimo, da v takih pogojih ni mogoče zahtevati od mlinske predelovalne industrije izdvajanj v obratna sredstva, saj je spodbudno že to, da vloga sredstva v razvoj in modernizacijo že tako zahtevnih naprav, posebno v pekarstvu. Poleg tega želimo opozoriti, da bi morala ta industrija dodatno povečati svoja obratna sredstva za 37 milijonov N din, če bi hotela pokriti samo povečane cene za log pšenice in mok, realizirano od 1965. do 1971. leta. Vse to govori o tem, da je ta celotna industrija še daleč od rešitev, ki jih postavlja načrtovalno tržišni sistem gospodarjenja in da je potrebno predelavo pšenice obravnavati zaradi specifičnih zahtev družbe drugače, kot druge dejavnosti.

Uvajanje popolnoma ekonomskih meril v to dejavnost verjetno ne bo možno, vendar je potrebno zagotoviti take pogoje gospodarjenja, ki bodo dejavnosti omogočili enostavno in razširjeno reprodukcijo, čeprav pod družbenim nadzorstvom. Zavešča na akcija za ureditev teh problemov še zastaja, problemi pa se še naprej kopičijo.

Poleg težav, ki so nastopile s kreditiranjem pšenice, se je pojavil še dodatni problem, ki v celoti pada kot breme na mlinsko industrijo. Do konca lanskega leta je federacija določila nižjo obrestno mero pri reeskontnih kreditih za odkup pšenice, kjer smo dobili vrnjene 4% obresti, ker smo jih plačevali bankam v višini 8%.

Letos obrestne mere ne bodo več nižali, kar pomeni, da bodo mlinska podjetja SRS plačala za 4,5 milijonov N din več obresti kot lani. Seveda bo šlo to v breme že tako nizke akumulativnosti mlinske industrije.

Kot tretji problem, ki je prav tako bistven za položaj mlinske industrije, so povečani stroški predelave. V primerjavi z letom 1970 so se povzeli za 13,9%, in sicer (na eno tona pšenice):

	1971	1970	Povečanje	% povečanje
1. maksimalni stroški	141,08	160,75	19,67	13,9
2. amortizacija	22,92	29,78	6,86	29,9
3. pogodb. in zak. obvez.	61,43	64,38	2,95	
4. skupaj	225,43	254,91	29,48	13,1
5. osebni dohodki	84,04	97,59	13,55	16,1
Skupaj 4 + 5	309,47	352,50	43,03	13,9

V materialnih stroških je povišana cena električne energije za 23,8%, goriva in maziva za 19,4%, prevozi gotovih izdelkov za 14,8% in PTT storitve za 23,2%.

Iz navedenih poprečnih stroškov ocenjujemo povečano obremenitev predelovalnih podjetij SRS pri 150.000 tonah predelave pšenice za 6,45 milijonov din, kar lahko še prištejemo k podražitvam pri surovinah.

Če na koncu naredimo še oceno vseh dosedanjih ukrepov in primerjavo z vrednostjo, dobimo približno sliko sedanjega stanja predelave pšenice in potrebnih ukrepov za prihodnost. Za izračun vrednosti surovine bo vzeto 50% mehke in 50% trde pšenice. Poprečna izmelnjava v SRS je znašala: moka tip 400 — 30%, moka tip 600 — 5%, moka tip 1000 — 45%, otrobi 17%, žitni odpad 2% in razpršek 1% — skupaj 100 odstotkov.

Izhajajoč iz tega sestava meljave bi bila nova vrednost meljave, upoštevajoč novo ceno otrobov, takale:

	Dlež	Današnja	izmelnjava
moka T 400 B	30	2,34	0,7020
moka T 600 B	5	1,90	0,0950
moka T 1000 B	45	1,54	0,7065
otrobi	17	0,80	0,1360
žitni odpad	2	0,38	0,0076
razpršek	1	—	—
Skupaj 100			1,6471

Groba kalkulacija izmelnjave in stroškov bi bila naslednja: vrednost izmelnjave 1 kg pšenice 1,6471 din
cena kg pšenice franko mlini, zmanjšana za regres: 1,516 din — 0,150 din
razlika za pokritje stroškov meljave 0,2811 din
poprečni stroški meljave na kg 0,3525 din
negativna razlika pri kg 0,0714 din

Iz izračuna lahko ugotovimo, da bo imela predelava pšenice izgube po novih ukrepih do 0,07 din na kg, kar bi zneslo pri navedeni poprečni izmelnjavi v SRS in količini predelave pšenice 150.000 ton — 10,5 milijonov din izgube.

Mlinsko predelovalna podjetja bodo izgubo sicer nekoliko manjšala s povečano izmelnjavo belih mok, vendar v celoti izgube ne bodo mogla nadomestiti; zato bo nujno potrebno mlinski industriji priznati najmanj povečanje stroškov meljave, kot tudi ponovno uvesti znižano obrestno mero na kredite za odkup pšenice. Priznanje stroškov meljave je v pristojnosti zveznega zavoda za cene, odločitev za znižanje obrestne mere pa bi lahko sprejel republiški izvršni svet.

Kljub nespremenjeni ceni mok ugotavljamo, da so se zaradi sprejetih ukrepov od

septembra lani povečali tudi stroški proizvodnje raznih vrst pšeničnega kruha. Točna poraba znaša v SRS, po podatkih leta 1970, 110.000 ton letno. Od tega se porabi 31% belega kruha, 58% črnega in mešanega kruha ter 11% peciva. Primerjava stroškov peke po 1 toni kruha in peciva prikazuje naslednje premike v stroških: (brez surovin)

1. materialni stroški	293,18	325,18	32,00	10,9
2. amortizacija	40,92	63,56	22,64	55,3
3. pogodb. obveznosti	33,34	43,57	10,23	30,7
4. zakonske obveznosti	27,72	31,33	3,61	13,0
5. Skupaj 1—4	395,16	463,64	68,48	17,3
6. Osebni dohodki	412,72	462,01	49,29	11,0
Skupaj 5 + 6	807,88	925,65	117,77	14,6

V materialnih stroških so se povečali stroški električne energije za 29,7% goriva in maziva za 25,0%, prevozi za 11,5% ter PTT storitve za 13,9%. Iz tabele je moč videti, da so se poprečni stroški peke kruha in peciva povečali za 14,6% oziroma v

V kolikor bi pekarstvu priznali povečane stroške proizvodnje in belega kruha brez akumulacije, bi morali povečati cene za 7% nad današnjo maloprodajno ceno s tem, da je imel beli kruh že v letu 1970 0,044 din na kg izgube.

T 1000 — črni kruh

	1970	1971	% povečanje
cena moke (2,34 din/kg)	din/kg	din/kg	
moka (74 dkg)	1,150	1,150	0
dodatki	0,073	0,086	18
stroški peke in razvoza	0,620	0,710	15
stroški prodaje	0,114	0,114	0
lastni stroški brez akumul.	1,957	2,060	5

V kolikor bi želeli črnemu kruhu popraviti cene glede na stroške, ki so nastopili v letu 1970 in 1971, bi morali maloprodajno ceno povečati za 8% brez upoštevanja akumulacije.

Iz teh obeh kalkulacij osnovnih kruhov, ki predstavljata 76% tržne porabe kruha in peciva, je jasno, zakaj ima danes pekarstvo izredno nizko akumulativnost in to predvsem na račun peciva in specialnih kruhov ter mnogokje zaradi dodanega slaščičarstva. Popolnoma je jasno, da posluje tudi pekarstvo v izredno težkih pogojih in popolnoma na robu rentabilnosti. Priznanje povečanih stroškov peke je nujno, posebno ker je bila pekarstvu priznana minimalna akumulacija pri belem kruhu, medtem ko so bili pri črnem kruhu pokriti le stroški iz leta 1969. Pekarstvo ni sposoben kriti povečanih stroškov zaradi povišanih cen električne energije, goriva, prevoza, PTT stroškov, višjih cen osnovnih sredstev, ostalih popravil in uslug, ker s povečano produktivnostjo ne more slediti odstotkom povečanj navedenih stroškov. Zato pričakujemo, da se bo, podobno kot v mlinarstvu, zgodilo tudi v pekarstvu.

Nujno je potrebna akcija republiškega zavoda za cene in občinskih skupščin, da pekarstvu priznajo nove cene kruha, upoštevajoč pri tem dosedanje načelo, to je zaščito revnejših potrošnikov z določitvijo cene črnega kruha, ki naj ne bi vsebovala nobene akumulacije, medtem ko naj bi se cene za ostale vrste kruha in peciva prosto oblikovale.

Vsi koruzni izdelki, ki so trenutno v prodaji, imajo ceno koruze po družbenem dogovoru, sprejetem januarja letos, 1,20 din za kg, to je 1,30 din za kg franko Ljubljana. Zaradi izrednega pomanjkanja znaša sedaj cena koruze na novosadski borzi že 1,50 din do 1,60 din za kg. Zato je

KORUZA

Vsi koruzni izdelki, ki so trenutno v prodaji, imajo ceno koruze po družbenem dogovoru, sprejetem januarja letos, 1,20 din za kg, to je 1,30 din za kg franko Ljubljana. Zaradi izrednega pomanjkanja znaša sedaj cena koruze na novosadski borzi že 1,50 din do 1,60 din za kg. Zato je

	1970	1971	% povečanje
T 400 — beli kruh			
cena moke (2,34 din/kg)	din/kg	din/kg	
poraba moke (74 kg)	1,730	1,730	0
dodatki	0,086	0,111	29
stroški peke in razvoza	0,620	0,710	15
stroški prodaje 8%	0,208	0,222	7
lastni stroški brez akumul.	2,644	2,773	5
današnja mat. cena	2,600	2,600	
razlika	— 0,044	— 0,173	

celotna proizvodnja popolnoma nerentabilna ter je oskrba tržišča s koruznimi izdelki izredno kritična. Razlika med zagotovljeno in tržno ceno znaša od 0,70 do 0,80 din za kg s tem, da predvidevamo, da bo cena narasla

na 1,30 din za kg, ko bo vskladiščena letošnja letina v oktobru letos. Da bo tržna cena padla na zagotovljeno ceno 0,90 din za kg, je ob sedanjem stanju in potrebah težko predvideti.

V kolikor bi želeli uskladiti cene končnih izdelkov s sedanjo ceno koruze, bi morali zvišati ceno končnih izdelkov, to je zdroba, koruzne moke, polentne moke in koruznih otrobov, za 25%.

Ker povečana cena koruze ni regresirana, bo verjetno edini izhod v uskladitvi cen končnih izdelkov s cenami surovin. Zato je pristojen Zvezni zavod za cene in Zvezna gospodarska zbornica, ki morata potrditi samoupravni sporazum gospodarskih organizacij.

OVES IN JEČMEN

Zagotovljena cena ovsina ječmena znaša 0,95 din na kg franko Novi Sad, medtem ko znaša tržna cena ovsina 1,25 din franko prodajalec, cena ječmena pa 1,37 din na kg franko prodajalec. Medtem, ko je leta 1968 znašala cena ovsina franko mlin 1,017 din na kg, znaša danes že 1,451 din na kg. Cena ječmena je znašala leta 1968 1,027 din, leta 1970 pa že 1,596 din na kg. Da bi cene proizvodov iz ovsina uskladili s sedanjo ceno surovin in stroški predelave, bi morali povečati cene ovsenih kosmičev, ovsnega riža in ovsenih otrobov za 41%. Ker ovsnene kosmiče polnimo v embalažo po 0,20 kg in 0,40 kg, bi morali tudi ceno zavrtkov zvišati za 45%. Ker predstavljajo ovsneni kosmiči osnovno surovino za kruh iz ovsenih kosmičev, bi morali maloprodajno ceno tega kruha povečati najmanj za 11%, ne upoštevaje povečanih stroškov peke.

Upoštevajoč novo ceno ječmena, bi morali obenem s tudi povečanimi stroški predelave, popraviti prodajne cene ješprenjev iz leta 1968 za 50%. Ker se ješprenj polni tudi v 1/1 kg in 1/2 kg embalažo, bi morali ceno teh zavrtkov povečati za 50% — 52%.

Ob vseh teh popravkih bi imela predelava ovsina in ječmena je minimalno 3% akumulacijo.

Popravke cen končnih izdelkov ovsina in ječmena je potrebno čimprej uskladiti s cenami surovin, s tem da se vključimo v samoupravni sporazum, ki ga pripravi Zvezna gospodarska zbornica in potrdi Zvezni zavod za cene. V kolikor tega ne bomo storili, bomo prisiljeni proizvodnjo zmanjšati oziroma celo opustiti, dokler se cene surovin ne bodo znižale na zagotovljeno raven.

Poslanska vprašanja sekretarju za gospodarstvo SRS

Trenutni aktualni in zelo zaskrbljujoč položaj v zvezi z vso doslej prikazano problematiko je našel precejšen odmev tudi v Gospodarskem zboru skupščine SR Slovenije, ko sta poslanca tega zbora Franc Petauer in Franc Puterle, dne 9. julija letos, povsem upravičeno in samoumevno naslovila na republiškega sekretarja za gospodarstvo SRS, Andreja Levičnika, naslednja vprašanja:

1. VPRAŠANJE: Ker so žitno predelovalna podjetja kljub vsem naporom nespособna skleniti pogodbo za nabavo žit zaradi pomanjkanja obratnih sredstev za predplačilo letošnjega odkupa, vprašujemo, kdo razen nas odgovarja in garantira za pokritje potreb porabe SR Slovenije z žiti tako po količinah kot tudi po ustreznosti kakovosti, ko istočasno ugotavljamo izredno pomanjkanje žit, kritično nizke zaloge pri podjetjih in blagovnih rezervah, naši izdelki pa so osnovne življenjske dobrine, ki ne smejo primanjkovati?

2. VPRAŠANJE: Kaj so republiški organi ukrenili za ureditev problematike obratnih sredstev žitno predelovalnih podjetij, ki zaradi limitiranih cen končnih izdelkov in prostih cen surovine ter iz tega izhajajoče nizke akumulativnosti in specifičnih pogojev poslovanja niso sposobna izločiti sredstev v lastna obratna sredstva, morajo pa imeti ustrezne sezonske zaloge surovin in normalne zaloge končnih izdelkov za pokritje tekočih potreb porabe? Nenehno naraščanje teh cen in povečevanje splošne nelikvidnosti pa ta problem še bolj zaostruje. S prevzemom obveznosti za nabavo sezonskih zalog pšenice namesto zvezne direkcije za rezerve živil nismo dobili ustreznih sredstev, banke nam pa potrebnih sredstev ne zagotavljajo. V kolikor pa je del teh sredstev na razpolago, jih banke nudijo po najvišji obrestni meri, ki občutno veča cene surovin, povečuje pogodbeno obveznost podjetij in zmanjšuje že tako nizko akumulativnost?

3. VPRAŠANJE: Kakšno je stališče republiških organov do poviševanja cen žit, mok in kruha, ki so zdaj predvidene zaradi zvišanja zagotovljenih cen? Septembra preteklega leta smo se dogovorili in v resoluciji jasno nakazali, da ne bomo izvedli bistvenih podražitev. Ugotavljamo, da je prišlo do znatnih povišev cen energetskih virov, prevoznih in drugih storitev ter materialov ob istočasno nespremenjenih cenah naših izdelkov. Mi bremen za ta gibanja ne moremo v celoti prevzeti, republiški organi pa se ne morejo izogniti odgovornosti za vsa ta gibanja. Kako urediti odnos do spremembe cen na zvezni ravni s spremembami cen na ravni občin, skupščin oziroma republik, kjer prihaja redno do večmesečnega zamujanja in celo zadrževanja? Kot primer zamujanja navajamo določene cene kruha, primer zadrževanja pa se drastično odraža pri zamrznjenju cene otrobov na ravni iz leta 1965, kar je povzročilo podjetjem več

gih republikah oblikovale cene otrobov na višji ravni od predpisane skoraj brez posledic. Ta primer jasno potrjuje nelogičnost urejanja cen na zvezni ravni, ki pa se v republikah različno izvajajo. Kakšna je vloga nas proizvajalcev in samoupravljalcev v tem dogajanju, ko na pogoje gospodarjenja nimamo bistvenega vpliva?

4. VPRAŠANJE: Sedanji položaj žitno predelovalne industrije Slovenije, kot pomembne gospodarske panoge za zagotovitev osnovne preskrbe prebivalstva, narekuje dolgoročno ureditev pogojev gospodarjenja z vključitvijo vseh odgovornih dejavnikov, ki so osnova nadaljnjim potrebam razvoja naše dejavnosti. Zato vprašujemo, kakšna je vloga naše dejavnosti v slovenskem gospodarskem prostoru in kakšna so zagotovila glede na ugotovljen pomen, da se omogoči nemoten razvoj žitno predelovalne industrije?

ODGOVORI

Na vprašanja poslanca Gospodarskega zbora skupščine SRS je republiški sekretar za gospodarstvo skupščine SRS odgovoril takole:

1. ODGOVOR: Žitna predelovalna podjetja poslujejo v pogojih administrativno zadržanih cen končnih izdelkov in deloma prostih cen surovin. V zadnjih letih so razširila in modernizirala svoje mlinске in pekarske zmogljivosti, kar jim omogoča večjo produktivnost in znižanje proizvodnih stroškov. Niso pa uspela zagotoviti dovolj obratnih sredstev, kar predstavlja za podjetja težak problem, ki se je še posebej zaostрил letos. Sezonski nakupi žita še povečujejo ta problem, ker morajo žitna podjetja odkupovati do tri četrtine letnih potreb pšenice že v času žetve. Poslovne banke pa doslej niso bile dovolj udeležene v njegovem reševanju.

Menimo, da je problem predvsem gospodarski in da mora za oskrbo z žiti skrbeti in biti odgovorno gospodarstvo, to so žitno predelovalna podjetja in poslovne banke, ker se tudi to področje vedno bolj vključuje v normalne tokove našega tržnonačrtnega gospodarstva.

Prehod od državne oskrbe s pšenico, ko je bila zvezna direkcija za rezerve živil osnovni nosilec preskrbe, na tržne pogoje gospodarjenja, ki je bil izveden v zadnjih letih, je povzročil žitnim podjetjem objektivne težave. Mnenja smo, da je potrebna žitnim podjetjem podpora, da te težave prehodnega obdobja čim lažje prebrodijo, vendar tega ni mogoče storiti s takimi ukrepi, ki bi bili

darstva. Sezonska nabava pšenice se žitnim podjetjem olajšuje z reeskontom Narodne banke na kredite za zaloge domače pšenice. Naloga državnih organov, predvsem zvezne direkcije za rezerve živil, pa je v tem, da vzdržujejo potrebne rezerve žit in po potrebi z njimi intervenirajo na tržišču.

V naši državi so tudi za letos zagotovljene zadostne količine žita za normalno porabo in za določene rezerve. Zaradi pomanjkanja obratnih sredstev slovenskih žitnih podjetij pa nastajajo težave v nakupu potrebnih količin žita za mletje v slovenskih mlinih. Moko bi sicer lahko nabavljali tudi iz žitorodnih področij drugih republik, ker imajo mlino v teh območjih znatno večje zmogljivosti, kot so lokalne potrebe, in poskušajo prodajati svoje mlevske izdelke tudi v Sloveniji. Vendar bi posledice, ki bi jih povzročila nezadostna in zakasnela nabava pšenice, nosila naša mlinška industrija, ki bi morala v takem primeru zmanjšati ali začasno ustaviti proizvodnjo, kar bi vsekakor bilo v nasprotju z razvojnimi načrti žitno predelovalne industrije in z interesi slovenskega gospodarstva.

2. ODGOVOR: Zaradi pomembne vloge žitno predelovalne industrije pri preskrbi prebivalstva in zaradi specifičnih sezonskih potreb po obratnih sredstvih bi morale poslove banke po mnenju Izvršnega sveta pravočasno zagotoviti zadostna kreditna sredstva. Republiški sekretariat za gospodarstvo je spričo pečečega vprašanja »omanjkanja obratnih sredstev žitno predelovalne industrije sklical 1. junija sestanek prizadetih žitnih podjetij in poslovnih bank, da bi pripomogel k hitrejšim odločitvam poslovnih bank za dodelitev kreditov.

Ker tedaj sprejeti zaključek, da žitna podjetja in poslovne banke skupno proučijo možnosti za zagotovitev potrebnih obratnih sredstev, ni dal praktičnih rezultatov, je Izvršni svet sklical ponovni sestanek prizadetih podjetij in bank 6. julija. Sprejet je bil dogovor, da se žitna podjetja in poslovne banke v najkrajšem času sporazumejo o konkretni višini in dinamiki potrebnih kreditnih sredstev, ki jih bodo zagotovile poslovne banke za nakup pšenice. Na ta kreditna sredstva bo dan veljavni zvezni reeskont Narodne banke.

Na omenjenem sestanku je bilo tudi opozorjeno na nujnost, da žitna podjetja zaostrojo izterjevanje dolgog od svojih dolžnikov, saj gre za pereč problem normalne oskrbe in znatna družbena sredstva, za katera ni razloga, da bi se zadrževala pri kupcih.

V teku je realizacija sklepa o dogovoru med žitnimi podjetji in poslovnimi bankami glede zagotovitve potrebnih obratnih sredstev.

Upravni odbor Združenja poslovnih bank in hranilnic je na svoji seji 13. tm. spejel sklep, da breme financiranja odkupa pšenice za žitno predelovalna pod-

terih komitenti so žitno predelovalna podjetja, to je na Ljubljansko banko in Kreditno banko Maribor. Združenje poslovnih bank je obvestilo žitno predelovalna podjetja, naj zaprosijo področne banke za kredite po običajnem postopku in se z njimi dogovore v višini in dinamiki potrebnih kreditnih sredstev.

V kolikor to ne bi uspelo, bi se postavilo vprašanje nadaljnega rednega krogotoka sredstev republike v poslovnih bankah. V takem položaju bi bili prisiljeni, da skupščini posredujemo vprašanje o eventualnem izločanju teh sredstev na poseben režim. Če bi iskali tako rešitev, pa se postavlja načelo vprašanje o vrsti in obsegu »državnega financiranja«, kje se le-to začne in kje se konča, s tem pa tudi upravičenosti takšnega posega, s katerim bi začeli bistveno spreminjati pomen našega družbeno ekonomskega sistema.

S svoje strani so republiški upravni organi proučili tudi možnost neposredne udeležbe republike pri zagotovitvi obratnih sredstev žitnim podjetjem. Ugotovili so, da obstaja le možnost, da se manjši del od SR Sloveniji dodeljenih sredstev za selektivno usmerjanje emisije preusmeri za dodatni reeskont za zaloge pšenice. Ta sredstva so letos sicer že bila odredjena v celoti in v glavnem izkoriščena za reeskont kreditov za izvoz blaga in za pripravo proizvodnje za izvoz.

Na podlagi soglasja, ki ga je 14. tm. dal Izvršni svet, je Narodna banka že spremenila odlok o dajanju reeskontnih kreditov iz republiške kvote v tem smislu, da je vanj poleg reeskonta kreditov za izvoz blaga in storitev in kreditov za pripravo blaga za izvoz vključeno tudi reeskontiranje kreditov za sezonske zaloge domače pšenice, ki se bo lahko izkoristilo v okviru še ne izkoriščenega dela republiške kvote reeskonta Narodne banke.

3. ODGOVOR: Znano je, da je Zvezni izvršni svet sprejel sklep, da se kljub povečanem zagotavljenim cenam za žita maloprodajne cene moke in kruha ne povečajo. Sklenjeno je bilo, da se zaradi povečanja stroškov priznajo regresii za pokrivanje nastalih razlik, o čemer bodo še sprejeta konkretnejša določila.

Glede cen otrobov pa menimo, da morajo biti usklajene z novimi zagotavljenimi cenami žit, upoštevajoč pri tem, da so otrobi stranski proizvod pri mletju pšenice. Pripominjamo pa, da je urejanje cen otrobov v zvezni pristojnosti.

4. ODGOVOR: V pripravljem gradivu za srednjeročni načrt razvoja živilske industrije v obdobju 1971 do 1975, o katerem so gospodarske organizacije iz omenjene panoge razpravljale in ga sprejele na Gospodarski zbornici SR Slovenije, je predvideno, da bo slovenska mlinška industrija še v naprej pokrivala 80 % tržnih potreb po mokah belih žit in zagotavljala za potrebe prebivalstva tudi drug asortiment

mletja obstoje, zato investicijska vlaganja v mlinске obrate predvidoma ne bodo imela pomembnejšega obsega. Rekonstruirati in modernizirati pa bo treba zlasti obrate za proizvodnjo testenin in izpopolniti mrežo pekarn.

V okviru srednjeročnega programa bo treba proučiti tudi pereča vprašanja dolgoročnejšega pomena, ki so pomembna za razvoj te industrije. Izvršni svet bo v okviru svojih pooblastil podpiral napore žitnih gospodarskih organizacij, njihovih asociacij in gospodarske zbornice za reševanje dolgoročne problematike žitno predelovalne industrije.

ZAKLJUČKI

1. Regresiranje pšenice predelave bi moralo zajeti celotno razliko, ki nastaja ob spremembi zagotovljenih cen, in sicer:

- razliko med novo in staro zagotovljeno ceno,
- razliko med tržno ceno in novo zagotovljeno ceno,
- povečanje obresti zaradi povečanega obsega obratnih kreditov in povišane obrestne mere,
- povečanje stroškov shrambe in vskladiščenja,
- povečanje transportnih stroškov,
- transportni kalo
- povečanje stroškov meljave v letu 1970 in 1971.

Z zajetjem teh povečanj v regresu bi mlinška industrija dosegla rentabilnost, s katero je poslovala v letih 1967 do 1969. Ta regres naj bi znašal 0,309 din na kg predelane pšenice.

2. Druga možnost je reševanje ekonomskega položaja mlinске industrije s povišanjem cen. V kolikor bi se odločili za tako rešitev, bi morali cene pšeničnih mok povečati za 19 %. To bi seveda vplivalo najprej na povečanje cen kruha.

3. V kolikor se odločimo za nespremenjene cene pšeničnih mok, je potrebno pri kruhu upoštevati le spremembe stroškov peke in dostave. V tem primeru bi morali zvišati cene belega in črnega kruha do 8 %.

Ne glede na predvidene rešitve z regresiranjem oziroma povišanjem cen pšeničnih mok je potrebno pri cenah kruha natančneje določiti sistem kontrole cen. Kontrola naj bi se omejila le na črni kruh s tem, da se določi naslednje:

- minimalni pogoji kvalitete in oblike,
- pogoji prodaje in čas oskrbe,
- možnost zamenjave v primeru pomanjkanja,
- maloprodajne cene brez akumulacije.

4. Cene končnih izdelkov in ostalih žitaric (koruza, oves, ječmen, rž), naj bi se oblikovale glede na gibanje cen teh surovin in stroškov predelave.

Dokler se cene ne ustalijo in približajo ravni zagotavljenih cen, bi bilo potrebno tudi te cene regresirati, v kolikor ne želimo večjih premikov v cenah končnih izdelkov.

Ker je določanje cen končnih izdelkov ostalih žitaric v pristojnosti Zveznega zavoda za cene in Zvezne gospodarske zbornice, bi bilo potrebno čimprej sprožiti postopek o sporazumevanju.